

Eerste termijn Kadernota, mei 2005

De kadernota is nieuw in onze cyclus P&C documenten. Er is een uitgebreide voorbereiding geweest voor de input van PS. Verschillende zaken die D66 naar voren brengt in deze schriftelijke termijn zijn eerder genoemd. Om op juiste plaats en tijdstip de voor ons belangrijke zaken aan te geven, herhalen wij echter een aantal van onze opmerkingen en argumenten die in eerdere sessies zijn geuit.

In de kadernota wordt als uitgangspunt 'uitvoeren van afgesproken beleid' aangegeven. Dat principe wenst D66 niet klakkeloos te onderschrijven. Het gaat er om beleid op het daartoe geëigende moment te formuleren en uit te voeren. Als het nodig is nieuwe plannen te ontwikkelen moet dat ook vooral gebeuren. Als voorbeeld geven we de situatie rondom Jeugdzorg aan. Naar aanleiding van het rapport Early Warnings zal de provincie zeker niet alleen het bestaande beleid kunnen uitvoeren maar ook met nieuwe plannen en dus nieuw beleid moeten komen.

De inventarisatie van de richtinggevende uitspraken ziet er compleet uit. Door de inventarisatie zo grondig te vermelden in de nota wordt de indruk gewekt dat met al die onderwerpen rekening is gehouden in het opstellen van de lijst uit te voeren zaken. Er worden echter steeds weer andere samenvattende lijstjes met nieuwe nummering opgenomen. Daardoor raakt het overzicht van de werkelijk in het programma opgenomen onderwerpen verloren. Het is dan ook moeilijk uit te vinden welke zaken van de inventarisatie GS niet opnemen in de lijst uit te voeren projecten. Als gewoon vermeld wordt wat men wel en wat men niet wil gaan doen, geeft dat een reëel en helder beeld. Nu beleven we de truc van fotografen: de lens wordt met vaseline ingesmeerd en het beeld lijkt romantisch en mooi. Lelijke dingen en gebreken worden verdoezeld. Zo verhuult de term 'focus op een beperkt aantal thema's' wat mogelijk niet gedaan wordt. Als voorbeeld daarvan noemen we de verrommeling van het Brabantse land. Het is niet de eerste keer dat wij erover beginnen. D66 vindt het echt van wezenlijk belang voor Brabant een visie op beeldkwaliteit te ontwikkelen. Wat willen we bijvoorbeeld langs de snelweg zien: eindeloze rijen smakeloze autoshowrooms en meubelpaleizen of mag daar ook nog eens wat mooi groen tussen komen? Wat willen we zien als we met de trein Den Bosch naderen. Is dat het visitekaartje van Brabant?

Voor uitvoering van plannen is een enorm bedrag beschikbaar. Het wordt nu eindelijk wel eens tijd al die gelden ook werkelijk uit te geven aan zinvolle zaken. Om gelden ook daadwerkelijk te kunnen besteden zou binnen een programmabegroting geschoven moeten kunnen worden met budgetten zodat gebruik gemaakt kan worden van het juiste moment om zoveel mogelijk te kunnen bereiken. Als voorbeeld wil D66 aangeven dat het mogelijk moet zijn gelden die bestemd zijn voor aankopen in het kader van de EHS of verwante onderwerpen ook, als zich een bijzonder gunstige gelegenheid voordoet, uit te mogen geven voor realisatie van de ecologische verbindingzones. U geeft aan dat er op dit gebied (5.5.6) een forse overschrijding is van projectaanvragen in 2004. Hier had het ijzer gesmeed moeten kunnen worden toen het heet was. Zulke situaties zullen zich binnen andere programmaliijnen ook kunnen voordoen en dan moet de gang van zaken niet belemmerd worden door schotten tussen potjes.

Bestuur (5.1)

Programmabegroting controleerbaar

D66 vindt het een absolute noodzaak dat in de volgende programmabegroting plannen op controleerbare wijze opgenomen worden. Er zijn diverse programma's in de begroting 2004 waar de pagina's ons nog steeds tegemoet stralen in complete onbeschrevenheid en daarmee ook complete oncontroleerbaarheid.

Ondersteunen gemeenten

Het ondersteunen van gemeenten is een taak van de provincie. Zeker op het gebied van de invoering van de WMO moet de provincie een actieve rol spelen. De WMO raakt ook het werkterrein van Jeugdzorg. Versterking van uitvoering vraagt ook versterking en verbreding van deskundigheid. D66 mist aandacht en geld voor deze ondersteuning.

Veiligheid (5.1.1)

D66 was als enige partij tegen het opzetten van een aparte programmaliijn voor het dossier Integrale Veiligheid. Wij zien tot ons genoegen dat GS nu met het voorstel komt dit beleid als een paragraaf te behandelen waarbij, ons inziens, het matrix-karakter van het dossier veel beter tot zijn recht komt. D66 heeft dat van aanvang aan betoogd en wij zijn blij dat dit in de programmabegroting 2006 gerealiseerd gaat worden.

Europa (5.1.2)

Ad-hoc commissie

D66 laat zich kennen als een onvervalste Europa-partij. Wij hebben dan ook deel uitgemaakt van de informele werkgroep Europa die vooraf ging aan de vorming van de adhoc-commissie Europa. Het is in het belang van de toekomst noodzakelijk dat lidstaten en andere bestuurslagen veel aandacht geven aan Europa.

Bureau Europa

Het Bureau Europa lijkt ons een goede zaak, maar we willen wel benadrukken dat de provincie zich hierbij ook serieus moet richten op ondersteuning van gemeenten waar het gaat om (gecompliceerde) subsidie-aanvragen. Dat betreft niet alleen de Interreg-zaken; ook de ESF-subsidies zijn berucht om hun ingewikkeldheid. In de nieuwe ESF-ronde is het mogelijk dat de provincie subsidie aanvraagt, al dan niet samen met andere instellingen en overheden. D66 zag graag dat GS hierin initiatief toonde om bijvoorbeeld samen met gemeenten in het kader van bredeschoolbeleid nieuwe en/of combinatiefuncties te organiseren.

Bij het Bureau Europa is sprake van een projectorganisatie die dwars door de bekende hiërarchische structuren loopt. Hopelijk is er inmiddels zoveel ervaring met dit soort zaken dat klassieke aansturingproblemen hier niet voorkomen.

Verkeer en vervoer (5.2)

HOV-lijn Tilburg, Waalwijk, Den Bosch.

D66 verwacht op het gebied van verkeer en vervoer meer inspiratie van het College. Bijvoorbeeld waar het gaat om de verbinding tussen Tilburg, Waalwijk en Den Bosch. Een echte HOV-verbinding waar ook aandacht besteed wordt aan voor- en natransport zou hier prima passen.

Bose-traject

D66 is faliekant tegen een noord-zuidverbinding door de groene hoofdstructuur tussen Eindhoven en Helmond.

A4 (5.2.2)

Wij benadrukken het belang van het op een goede wijze verwerken van de wensen van de aanpalende gemeenten, met name op het gebied van leefbaarheid en geluid. Ook als dit kostenverhogend is! Dat geldt ook voor een hoogwaardige aanpassing in het landschap (zie ons punt over verrommeling van het buitengebied). Van de A4 moet geen ontwikkelingsas gemaakt worden!. D66 betreurt het dat rijksmiddelen van de goederenspoorlijn langs de A17 naar de ontwikkeling van de A4 verschoven worden.

Milieu (5.4)

Handhaving (5.4.4)

Het College geeft aan dat een eerste inventarisatie het beeld laat zien dat op prioritaire gebieden onvoldoende toezichts- en handhavingscapaciteit beschikbaar is. U geeft aan dat intensivering nodig is en dat achterstand bij de toezichtstaken als gevolg van capaciteitstekort dreigt. Een dergelijke situatie vindt D66 niet aanvaardbaar. Wij hebben altijd aangegeven dat handhaving van zeer groot belang is. Het College moet intensiveren en achterstanden voorkomen.

Bodemsanering (5.4.5/6/7)

De situatie rondom de bodemvervuilingen baart D66 veel zorgen. Wij hebben u daarover per brief van 9 maart vragen gesteld. De antwoorden gaven ons geen reden tot gerusttheid. D66 vindt dat u een plan moet maken om de 100 vervuilde locaties in waterwingebieden te saneren. Het gaat in die gebieden immers om de bescherming van de kwaliteit van ons drinkwater.

Luchtkwaliteit (5.4.9)

De problemen met de luchtkwaliteit in Brabant moeten door de Provincie stevig aangepakt worden waar de Provincie mogelijkheden heeft. D66 vindt het van groot belang versneld milieuvriendelijk ovv

in steden te introduceren. Er is op dit moment veel aandacht voor meten, rapporteren en overleggen. Dat zijn allemaal belangrijke zaken, maar de vraag is of dat fundamentele oplossingen veel dichterbij brengt. Al liggen vele maatregelen vooral op het bord van het Rijk, ook de provincie heeft keuzen te maken: zo wil D66 weten wat de relatie is tussen de aanleg van A4-zuid, de eventuele afbouw van de ruit om Eindhoven en de uitbouw van de N261 en de toename van de luchtkwaliteitsproblematiek. Wij kunnen ons ook goed voorstellen dat een versnelde verbetering van het vervoer over de brabantse waterwegen positieve effecten heeft op de luchtkwaliteit. Zo ook het verlagen van maximum snelheden en het verbeteren van de doorstroming op provinciale wegen. D66 vindt dat we in Brabant - in het licht van de verbetering van de luchtkwaliteit- hierover fundamenteel van gedachten moeten gaan wisselen en keuzes maken.

Natuur, bos en landschap (5.5)

Ecologische verbindingzones (5.5.6)

Veel projectaanvragen konden niet gehonoreerd worden. Wat is hier precies aan de hand? Hadden we in 2004 meer ecologische verbindingen kunnen realiseren als er wat meer capaciteit en geld was? En dat met zoveel overschrijdingen op de totale begroting van de provincie!! D66 vindt dit een zeer slechte prestatie!

Groene programma's (5.5.8/9)

D66 is het zeer eens met voorstellen ten aanzien van de groene programma's in stedelijke regio's en met de versnelling van de uitvoering van de EHS. Voor dat laatste hebben wij steeds gepleit.

Sociaal economische zaken (5.6)

Duurzame energie (5.6.1)

D66 wil dat er een substantieel bedrag gereserveerd wordt voor de implementatie van concrete proportionele maatregelen gaandeweg de looptijd van de kadernota.

Kenniseconomie (5.6.4/5/6)

D66 heeft innovatie en kenniseconomie hoog in het vaandel staan. Deze onderwerpen dienen echter wel in relatie tot onderwijs, zorg en economie beschouwd te worden. Op al deze terreinen is sprake van ontwikkelingen die door een intensieve aanpak van taken m.b.t. kenniseconomie versneld kunnen worden. De provincie dient haar taken op deze terreinen in samenspraak met partners te ontwikkelen, te omschrijven en vervolgens uit te voeren. Wij zijn dan ook blij met een actieprogramma op het gebied van innovatie. De provinciale overheid kan door het achterwege laten en schrappen van onnodige regels en het geven van het goede voorbeeld (organisatorische en procesinnovatie) een belangrijke functie vervullen. Niet de nadruk leggen op subsidies maar op investeringen waarbij rendement op financieel-economisch maar ook maatschappelijk gebied berekend mag worden. In relatie tot het ontwikkelen van een kenniseconomie wijzen wij nogmaals expliciet op het belang van een goede leefomgeving waar kenniswerkers graag wonen en waar het juiste vestigingsklimaat heerst dat kennisintensieve ondernemingen aantrekt. Een door varkensstallen overspoeld platteland is geen paradepaardje in dat opzicht.

De provincie kan echter ook een rol spelen op een niet innoverend, praktisch niveau. Alle bedrijven, instellingen, organisaties en instituten moeten zich realiseren dat zij allemaal een leerplek moeten vormen voor de nieuwe generatie. De provincie kan, intensiever dan zij nu doet, samenwerkingsverbanden stimuleren en faciliteren tussen bedrijfsleven en opleidingscentra. De bedrijfspraktijkbegeleider moet in de school komen en de docent in het bedrijf.

De faciliterende rol van de provincie zou gecontinueerd en eventueel uitgebouwd moeten worden op het gebied van overleg Brabantbreed over licentieproblematiek in het onderwijs, verdere ontwikkeling van domotica etc.. Het zou een goed vervolg kunnen zijn op het @Brabant-project.

Ook zou de provincie ontwikkeling van Brabants toptalent op diverse niveau's kunnen stimuleren door prestigieuze, bijzondere beurzen te verstrekken.

Sociaal beleid, zorg en cultuur (5.7)

Versterking culturele identiteit: (5.7.7)

Liever Vincent dan varkens

Door een aantal gemeenten in Noord-Brabant loopt een deel van de levenslijn en de kunstzinnige wereldberoemde prestaties van Vincent Van Gogh. Al die gemeenten liggen in en tussen de B5. Veel van de onderwerpen van Van Gogh's tekeningen en schilderijen zijn nog als objecten in die gemeenten te herkennen. Brabant en Brabantstad kunnen veel meer en beter gebruik maken van deze internationaal erkende en gewaardeerde culturele grootheid. Zoals er in de Kadernota gesteld wordt zijn dit ingrediënten voor een groeiend toerisme, een positief investeringsklimaat met grote spin-off en een plezierig leefklimaat.

D66 pleit voor een meer en bewust gebruik maken van onze eigen kansen. Concreet stelt D66 voor om een Brabantbreed Van Goghproject te starten in aanloop naar 2018 Brabant(stad) als Europese Culturele Hoofdstad. Het zou een grote spin-off hebben (zie de resultaten van het Van Goghmuseum in Amsterdam in vergelijking met het Guggenheim in New York). D66 pleit voor een nieuw programma voor Brabant waarin beter gebruik gemaakt wordt van 'haar zoon' Vincent van Gogh.

Industrieel erfgoed

Het is erg goed dat ook industrieel erfgoed nu aandacht gaat krijgen. Werk is belangrijk voor de ontwikkeling van individu en maatschappij. Het bewaren van specifiek werkgerelateerd historisch erfgoed is een bewijs van waardering voor werk. D66 heeft daar vaker voor gepleit en is tevreden dat daar nu aandacht voor is.

In dit kader kan ook gedacht worden aan "kunst gerelateerde" gebouwen bijvoorbeeld woon- en werkhuizen van kunstenaars of door hen geschilderde objecten.

Jeugdzorg (5.7.8)

Early Warnings

Dikke rapporten zijn er over verschenen en ook in de Kadernota 2005 staan, terecht, weer veel pagina's over de nieuwe, ingewikkelde taak en de grote verantwoordelijkheid die de provincie dit jaar formeel heeft gekregen voor geïndiceerde jeugdzorg. In het recent verschenen rapport van de Commissie Beleidsevaluatie worden Early Warnings benoemd. Conclusie: we zijn er nog lang niet. Er moet nog veel gebeuren. In weerwil van uw uitgangspunt dus toch nieuw c.q. aanvullend beleid.

Gemeenten

In de Kadernota staat dat gemeenten steun krijgen om hun eigen taken goed uit te voeren. De aansluiting tussen preventief beleid van gemeenten en curatief beleid van de provincie is echter nog niet goed geregeld. Het is gemeenten vaak niet duidelijk wat de provincie nu precies wil.

Als het preventieve gemeentelijke jeugdbeleid goed functioneert dan is dat heel goed voor de Brabantse jeugd en indirect van voordeel voor de provincie. Maar laat de provincie dan ook goed luisteren naar hoe de gemeenten de zaken willen regelen en laat de provincie niet haar eigen vaste ideeën opdringen als de lokale structuur op een andere dan door de provincie bedachte manier prima functioneert.

Sport en cultuureducatie

Het is goed dat jeugdsport extra middelen krijgt, maar D66 hecht ook aan cultuur-educatie als andere 'tak van sport' en wil dat daar ook voldoende middelen voor beschikbaar komen.

Voorlichting op scholen

Er zijn andere probleemgebieden waar de provincie mogelijk betekenis kan hebben. D66 vindt dat informatie en voorlichting over relatie en seksualiteit aan jongeren van groot belang is. Ter voorkoming van tienerzwangerschappen en problemen met loverboys. De provincie kan programma's op dit gebied op scholen promoten, ondersteunen, aanbieden.

Steun aan jonge mantelzorgers

Ook kan de provincie in het kader van mantelzorg steun en faciliteiten bieden aan jongeren die voor ouders of andere gezinsleden moeten zorgen. Deze risicogroepen vallen nogal eens buiten het gezichtsveld van de gemeentelijke jeugdwerkers, het zijn meestal geen lastige hangjongeren. D66 weet dat ze er zijn, ziet hen wel en gaat er vanuit dat de provincie meer voor hen kan doen.

Leefbaarheidsprojecten (5.7.9)

Leefbaarheidsprojecten vragen zeker een door de provincie geregisseerde integrale aanpak, alle sectoren/afdelingen moeten daarin samenwerken. Een te ontwikkelen methodiek in het kader van een registratie van 'best practises' zou wellicht sneller en beter resultaat kunnen leveren.

Ruimtelijke ordening (5.8)

Verbetering van de ruimtelijke/fysieke kwaliteit van bebouwde gebieden in Brabant (5.8.1)

Veel lokaties in Brabant vertonen een minder goede kwaliteit (zoals inpassing van bedrijventerreinen, verschijningsvorm van glastuinbouwlokaties, de beleving van stadsranden vanaf de hoofdinfrastructuur, de verrommeling van delen van het buitengebied).

We hebben als Provincie de 2e dimensie (het platte vlak, in de uitwerkingsplannen van het streekplan) aardig geregeld. Op de derde dimensie (de beleving van het gebouwde) heeft de provincie geen enkele grip. Door gebrek aan samenhang, vertonen ook de nieuw ontwikkelde gebieden onvoldoende kwaliteit.

Nodig is een ruimtelijk kwaliteitsbeeld van gebieden en situaties. Juist de provincie is een organisatie die de ruimtelijke (belevings-)kwaliteit kan stimuleren door voorbeeldsituaties, samenhangen e.d. in beeld te brengen. D66 vraagt om de ontwikkeling van een visie op dit onderwerp.